GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1861740
Steller: C.M. Bakker
E-mail: cm.bakker@hoorn.nl

Team: PM
Teammanager: Henk de Bruijn
Portefeuillehouder: S. Bashara

Onderwerp
Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord 1.0 (RES 1.0)

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Bijlage 1 RES 1.0 versie 2 april
2	Bijlage 2 Kaarten RES 1.0
3	Bijlage 3 Netwerkimpactanalyse
4	Bijlage 4 Katern Energie en Infrastructuur
5	Bijlage 5 Katern Innovatie
6	Bijlage 6 Katern RES 1.0 MER en Milieueffecten
7	Bijlage 7 Katern RES proces startnotitie
8	Bijlage 8 Katern Rollen, beleidskaders en instrumenten
9	Bijlage 9 Katern Thematafels

De raad besluit

1. In te stemmen met de RES 1.0 NHN als resultaat uit het regionale proces. Met als belangrijkste punten:
   - De ambitie van de regio Noord-Holland Noord van 3,6 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Noord, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030.
   - De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren.
2. In te zetten op het realiseren van het Buitendijkse Plan Duurzaam Leefbaar, samen met Rijk, provincie en betrokken gemeenten en dit onderdeel te laten zijn van de RES 1.0.
3. Ruimte te laten voor nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden van de RES 1.0.
4. De initiatieven die voortvloeien uit zowel de zoekgebieden (beslispunt 1) als uit nieuwe initiatieven (beslispunt 3) pas te concretiseren nadat de raad het beleidskader duurzame energieopwekking op land heeft vastgesteld.
5. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op gemeente Hoorn, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

Samenvatting
In het Klimaatakkoord is afgesproken dat dertig energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Noord-Holland Noord (NHN) is een van de dertig energieregio's. De energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken. De afgelopen twee jaar is in samenwerking met de achttien gemeenten uit de regio Noord-Holland Noord, de Provincie en het Hoogheemraadschap

Hollands Noorderkwartier gewerkt aan een definitief Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES 1.0).

Het bod dat begin juli 2021 wordt aangeboden aan het Planbureau Leefomgeving (PBL) is als volgt opgebouwd:

De 45 zoekgebieden tellen op tot	1,50 TWh
Bestaande opwek in de regio is	2,08 TWh
De ambitie van Noord-Holland Noord komt daarmee op	**3,6 TWh**

Westfriesland zet in op een bod van 0,70 TWh als onderdeel van het regio NHN bod. Dit is een optelling van 0,23 TWh bestaande en pijplijnprojecten plus 0,47 TWh nieuw te realiseren opwek. Dit is in lijn met de concept RES en de besluitvorming hierover in de Westfriese raden.
Daarnaast wil de regio Westfriesland zich samen met de Kop en de provincie inzetten op realisatie van natuurontwikkeling in combinatie met opwek van zonne-energie in de Wieringerhoek. Dit plan kent een potentie van ongeveer 1,1 TWh. Westfriesland heeft hierin een aandeel van ongeveer 0.4 TWh. Dit kan bijdragen in het realiseren van de ambitie van de regio om energieneutraal te zijn in 2040.

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschap, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Op 22 april is de Hoornse raad geinformeerd over de RES 1.0 daarnaast zijn op meerdere momenten bijeenkomsten georganiseerd voor belanghebbende, inwoners en raden in Noord-Holland. Ook is dit onderwerp toegelicht in de regioraad van Westfriesland op 28 april.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
In december is de reactienota RES vastgesteld door het college. De volgstap in het RES proces is het opstellen van de RES 1.0. de uitgangspunten van de reactienota zijn hierin opgenomen.

Belang
De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). De gemeenteraad heeft hiervoor input gegeven met haar besluit, wensen en bedenkingen over de concept RES-NHN. Daarnaast zijn door andere raden in NHN en door Gedeputeerde Staten van de provincie wensen en bedenkingen geformuleerd. Ook hebben inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties reacties gegeven op de concept RES-NHN. Tenslotte zijn alternatieve plannen en onderzoeken ingediend. Dit is de basis voor de RES 1.0 die in gezamenlijkheid wordt aangeboden aan het planbureau van de leefomgeving (PBL). Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de Rijksopgave om met dertig regio's 35 TWh aan duurzame energieopwekking te realiseren.

Centrale vraag

Welke kaders wil de raad stellen op weg naar een energieneutrale regio in 2040?

RES 1.0 bod van de regio Noord-Holland Noord bestaand uit 45 zoekgebieden voor zonne- en/of windenergie zoals deze zijn opgenomen op de kaart:

- De zoekgebieden tellen op tot 1,50 TWh
- Bestaande opwek in de regio is 2,08 TWh
- **De ambitie van Noord-Holland Noord komt daarmee op 3,6 TWh**

Westfriesland zet in op een bod van 0,70 TWh als onderdeel van het regio NHN bod. Dit is een optelling van 0,23 TWh bestaande en pijplijnprojecten plus 0,47 TWh nieuw te realiseren opwekking. Dit is in lijn met de concept RES en de besluitvorming hierover in de Westfriese raden.
Daarnaast wil de regio zich samen met de Kop en de provincie inzetten voor de realisatie van natuurontwikkeling in combinatie het opwekken van zonne-energie in de Wieringerhoek. De realisatie is mede afhankelijk van het Rijk. Westfriesland ziet het Buitendijks Plan Duurzaam Leefbaar als een unieke kans. Dit plan kent een potentie van ongeveer 1,1 TWh. Het aandeel voor Westfriesland is 0.4 TWh. Dit kan bijdragen in het realiseren van de ambitie van de regio om energieneutraal te zijn in 2040. Het plan kent veel meekoppelkansen voor de regio, zoals op het gebied van recreatie en toerisme.

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het leveren van een bijdrage aan de opgave voor een reductie van 49% CO_2-uitstoot, welke opgave voortkomt uit het Klimaatakkoord voor de gebouwde omgeving.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

De RES 1.0 gaat over grootschalige duurzame opwek van zon- en windenergie. Dit is een pijler binnen de energiestrategie en draagt direct bij aan de realisatie van onze ambitie voor een klimaatneutrale gemeente in 2040.

4. Kaders

Klimaatakkoord
De Nederlandse politiek heeft een doel vastgesteld: in 2030 stoten we in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit dan we in 1990 deden. Het Klimaatakkoord gaat over de maatregelen die we de komende jaren nemen om dit doel te halen.
Het Klimaatakkoord is een belangrijk deel van de Nederlandse invulling van het Klimaatverdrag van Parijs. Daarin hebben 195 landen, inclusief Nederland, afgesproken om in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius

Pact van Westfriesland 7.1
Westfriesland formuleerde in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in Westfriesland in 2040 de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van duurzame energie.

RES-NHN instrument naar een energieneutraal Westfriesland 2040
Westfriesland kiest met de focus op de ambitie om energieneutraal te worden bewust voor een brede benadering en richt zich ook op het verduurzamen van de land- en tuinbouw, mobiliteit en bedrijven. De RES-NHN is daarbij één van de instrumenten om deze ambitie te realiseren. De Westfriese gemeenten werken op dit moment aan het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland.

Regionale samenwerking en lokale besluiten
In het RES-proces van Noord- Holland Noord wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 18 gemeenten, de provincie en het waterschap. De deelnemende overheden behouden daarin de eigen rol van het bevoegd gezag.
In het proces om te komen tot de RES 1.0 zijn onderstaande besluiten genomen:

- Op 12 november 2019 heeft de gemeenteraad de *Startnotitie RES NHN* vastgesteld, met daarin de kaders voor het RES-proces.
- Op 21 april 2020 heeft het college besloten de *concept-RES NHN* vrij te geven aan deelnemers en betrokkenen in het RES-proces, zodat door middel van een digitale consultatie in de periode

van 24 april tot eind september reactie gegeven kan worden op de voorlopige concept RES-NHN.
- Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de *concept-RES NHN*, en deze aan u voorgelegd voor het uiten van wensen en bedenkingen. Ook heeft het college ingestemd om de concept-RES NHN aan te bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies.
- Op 15 september 2020 heeft de raad besloten over zijn *wensen en bedenkingen* naar aanleiding van de concept-RES.
- Op 15 december 2020 heeft het college *de reactienota* vastgesteld, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de uitkomsten van de digitale consulatie en de wensen en bedenkingen.

Met het besluit wordt de laatste stap in de besluitvorming gezet naar de RES 1.0.

5. Argumenten

1.1 Westfriesland draagt bij aan de landelijke opgave vanuit het Klimaatakkoord.
De regio Westfriesland wil bijdragen aan de landelijke opgave om 35 TWh duurzame energieopwekking te realiseren op land. Zo blijft onze regio leefbaar, ook voor toekomstige generaties. Daarbij is het belangrijk dat energieopwekking zorgvuldig een plek krijgt. En, dat dit op draagvlak kan rekenen bij onze inwoners binnen de regio Westfriesland.

1.2 De RES 1.0 sluit aan bij de uitkomsten van de verschillende lokale en regionale energietafels.
Er wordt grote waarde gehecht aan draagvlak voor duurzame energieopwekking onder de bevolking. Daarom zijn zowel lokale als regionale bijeenkomsten georganiseerd voor bewoners, agrariërs en ondernemers. De uitkomsten leidden tot zoekgebieden die onderdeel uitmaken van de RES 1.0. Voor Westfriesland gaat het over zoekgebieden die gesitueerd zijn;
- rond onderstations;
- rond bedrijventerreinen;
- langs infrastructuur (wegen, spoorlijnen);
- energieopwekking in het IJsselmeer.

1.3 In de RES 1.0 zijn de wensen en bedenkingen van de raad verwerkt.
Gemeente Hoorn heeft bij haar wensen en bedenkingen het zoekgebied in het Markermeer binnen haar grondgebied uitgesloten van het opwekken van duurzame energie'.

2.1 Westfriesland zet samen met de provincie en gemeente Hollands Kroon in op het realiseren van het Buitendijkse plan "Duurzaam Leefbaar".
Het Buitendijks Plan 'Duurzaam Leefbaar' combineert natuurontwikkeling en duurzame energieopwekking door zonne-atollen in de Wieringerhoek. Door de integrale aanpak combineert het natuurontwikkeling, energieopwekking en recreatieve mogelijkheden voor een aantrekkelijke kuststrook ten noorden van de stad Medemblik tot Den Oever.
Ruimtelijk is het plan goed inpasbaar in het IJsselmeer doordat geen windturbines worden geplaatst en de atollen vanaf de kant niet het weidse uitzicht wegnemen. Het plan is financieel uitvoerbaar waarbij de opbrengst uit de zonne-energie voorziet in de financiering van het overgrote deel van de natuurontwikkeling. Gemeenten binnen Westfriesland werken nauw samen met provincie en de gemeente Hollands Kroon om dit plan te realiseren.

2.2 De potentie van het Buitendijkse plan "Duurzaam Leefbaar" draagt bij aan een energieneutrale regio in 2040.
Deze ambitie formuleerden de Westfriese gemeenten in het Pact van Westfriesland. De raad besloot in 2019 over het Pact 7.1.

3.1 Gemeenten binnen Westfriesland staan open voor nieuwe initiatieven voor duurzame energieopwekking op land.

Vanuit inwoners en ondernemers ontstaan buiten de zoekgebieden om initiatieven voor het realiseren van een zonneweide. In principe staan gemeenten hiervoor open. Op dit moment worden echter nog geen nieuwe initiatieven in behandeling genomen. Eerst wordt een voorstel voorbereid voor het beleidskader duurzame energieopwekking op land, dit wordt aan de gemeenteraden voorgelegd.

4.1 De RES 1.0 krijgt pas juridische status wanneer deze wordt uitgewerkt en vastgesteld in het omgevingsbeleid.
Er liggen belangrijke relaties tussen de RES en de instrumenten van de Omgevingswet. De RES gaat over het maken van ruimtelijke keuzes: welke gebieden zijn geschikt voor zon- of windenergie en onder welke voorwaarde? De RES krijgt pas juridische status bij de vaststelling van het gemeentelijke omgevingsbeleid. Voor de uiteindelijke uitvoering van energieprojecten uit de RES is een omgevingsvergunning nodig. Deze wordt getoetst aan ons beleid.

Kanttekeningen

1.1 Westfriesland zet agrarische gronden in voor duurzame energieopwekking.
Op de kaart van Westfriesland met zoekgebieden staat dat een deel van de zoekgebieden zich bevindt op agrarische gronden. Uit de kaart is niet precies op te maken hoeveel hectare dit is. Westfriesland beschikte over 23.973 ha agrarische gronden in 2019 volgens het CBS. In de concept RES-NHN betrof de zoekgebieden in Westfriesland 630 hectare. De inzet van agrarische gronden komt hiervan uitgaande uit op ongeveer 2,6% maximaal. De focus ligt op zon op dak. Hierdoor niet onnodig agrarische gronden ingezet voor duurzame energieopwekking.

1.2 In de RES 1.0 zetten we het IJsselmeer in voor duurzame energieopwekking.
Uit de kaart van Westfriesland met zoekgebieden staat dat het IJsselmeer in de Wieringerhoek als zoekgebied voor zonenergie is ingetekend. Het zoekgebied is ten opzichte van de concept RES-NHN verkleind tot dit gebied. Het Buitendijks Plan 'Duurzaam Leefbaar' biedt voor deze ontwikkeling de basis, zoals u ook hierover besloot. Zie verder onder argument 2.1. Deze ontwikkeling beperkt het (olympische) zeilwater in onze gemeente niet.

1.3 Het netwerk van Liander is hierop nog niet berekend.
Op dit moment kennen gebieden in onze gemeente problemen met het elektriciteitsnetwerk van Liander. Dat betekent dat bijvoorbeeld in Medemblik en Andijk het netwerk vol is. Liander heeft onderhoudswerkzaamheden voorzien die de komende jaren tot meer ruimte op het netwerk leiden. Het blijft belangrijk om samen met Liander te kijken naar de diverse mogelijkheden. Het blijft belangrijk om onze plannen vroegtijdig met Liander af te stemmen. Dit geldt voor opwek maar ook voor toename van gebruik.

6. Maatschappelijk draagvlak
Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarover hebben veel gesprekken plaatsgevonden. Bijvoorbeeld met gemeenten in de regio, provincie, waterschap en netbeheerders. Maar ook met energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Maar ook zijn lokaal en in Westfriesland gesprekken gevoerd met inwoners, ondernemers en agrariërs. Rondom specifieke onderwerpen zijn thematafels georganiseerd. Uit de verschillende thematafels zijn aanbevelingen en handreikingen voortgekomen (zie Katern Thematafels).
Samenvattend, tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht, vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio.

GEMEENTE HOORN

7. Financiële consequenties

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHN is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage. Het is de wens van de betrokken overheden om de regionale ondersteuningsstructuur voor de RES voort te zetten tot aan 2025. Hiervoor wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld en indien nodig wordt hierbij een dekkingsvoorstel opgenomen. De invulling hiervan is mede afhankelijk van een rijksbijdrage voor het vervolgproces. Een besluit over een rijksbijdrage is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Eind 2021 wordt een besluit genomen over het regionaal uitvoeringsprogramma.

8. Communicatie

De website en nieuwsbrief van de energieregio NHN zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, waaronder de startnotitie, fotodocumenten, scenario's, concept-RES en de reactienota. U kunt hier kennis van nemen via: www.energieregionhn.nl. U kunt zich ook inschrijven voor de nieuwsbrief.
De RES 1.0 NHN is op 21 april 2021 openbaar gemaakt en gepubliceerd op www.energieregionhn.nl, nadat alle gemeenten, provincie en dagelijks bestuur van HHNK hierover besloten.

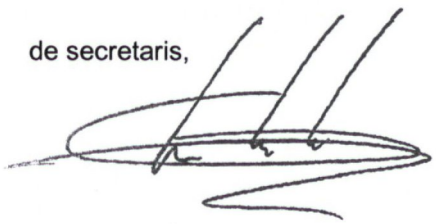
9. Realisatie

Na besluitvorming wordt RES 1.0 verder uitgewerkt in een beleidskader, dat de raad vaststelt. Initiatieven voor het realiseren van zonneweides worden hieraan getoetst. Dit geldt voor initiatieven voortvloeiende uit de RES 1.0. Dit beleidskader geldt ook voor nieuwe initiatieven, buiten de zoekgebieden om waarmee inwoners of ondernemers komen. Voordat de raad dit beleidskader vaststelt nemen gemeenten geen nieuwe principeverzoeken in behandeling. Na twee jaar wordt de RES herijkt.

Hoorn, 20 APR. 2021

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester

Zaaknummer: 1861740